

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40-44. – Ст. 356.
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. – Ст. 19.
4. Глушков В.О. До питання кримінально-правового визначення меж виправданого ризику в сфері професійної діяльності медичних працівників / В.О. Глушков, С.А. Кузьмін // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2012. – № 1. – С. 179-190.
5. Лісова Н. Крайня необхідність: особливості визначення поняття // Прокуратура, людина, держава. – 2005. – № 1. – С. 43-48.
6. Тарасевич Т.Ю. Крайня необхідність під час здійснення медичної діяльності / Т.Ю. Тарасевич // Часопис київського ун-ту права. – 2013. – № 3. – С. 310-315.
7. Шевченко А.С. Юридичні наслідки надання-ненадання пацієнтом згоди / А.С. Шевченко // Науковий вісник Ужгородського національного ун-ту. Серія «Право». – 2013. – № 21. – Том 1. – Ч.2. – С. 304-307.

Стогнєв М.М.

курсант,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЯВИЩА СПІВУЧАСТІ У СКОЄНОМУ ЗЛОЧИНІ

Проблематику встановлення та визначення співучасті у скоєному злочині вивчали та аналізували в своїх працях наступні вчені: А. Піонтковській, П. Тельнов, П. Гришаєв, Я. Мочкош, Г. Кригер, А. Закалюк, Ф. Бурчак, М. Шнайдер, Р. Галіакбаров, М. Ковальов та багато інших, що в зайвий раз підтверджує надзвичайну важливість та актуальність обраної нами теми.

Явище співучасті у злочині варто розглядати під призмою діяння, яке має власний зміст. А розкрити даний зміст можливо через використання та аналіз властивих йому ознак, елементів та форм. Вивчення та

розмежування форм співучасті є одним з найважливіших аспектів, який може повністю розкрити явище та поняття співучасті.

Кримінальне законодавство виокремлює форми співучасті у трьох окремих аспектах. Перший з них говорить про те, що співучасть являє собою конструктивну ознаку складу злочину (ст. 257, 260 Кримінального кодексу України). Другий аспект полягає в тому, що співучасть являється кваліфікуючою ознакою, тобто такою, що обтяжує кримінальну відповідальність всіх учасників (ч. 3 ст. 152, ч. 5 ст. 185 КК). І щодо останнього аспекту, то він передбачає, що співучасть є обставину, що обтяжує відповідно саме кримінальне покарання учасників (п. 2 ч. 1 ст. 67 КК) [1].

Кримінальне законодавство України визначає, що найбільш небезпечною з усіх форм співучасті є злочинна організація. Відповідно до ч. 4 ст. 28 ККУ ми можемо визначити, що злочинна організація – це «стійке ієрархічне об'єднання декількох осіб (5 і більше), члени якого або структурні частини якого за попередньою змовою зорганізувалися для спільної діяльності з метою безпосереднього вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів» [1].

Вартим уваги є той факт, що при кваліфікації такого злочину повністю відсутня потреба посилання на чинну норму Загальної частини Кримінального кодексу, так як протиправні діяння співучасників цілком охоплені статтями Особливої частини ККУ.

Також важливим є те, що кваліфікуючі ознаки, якими відображена різна форма співучасті (група осіб, за попередньою змовою, організована група), диференціюють кримінальну відповідальність та відображають істотне підвищення суспільної небезпеки злочину та типову характеристику злочинного посягання [2, с. 85].

Під призموю третього аспекту можемо визначити той факт, що обставини, які обтяжують покарання, є засобами його індивідуального вираження та впливають на вид покарання та його міру. Також, в даному випадку важливим є те, що обтяжуватися може не лише індивідуально визначене покарання, яке отримають співучасники за порушення кримінального законодавства, а й ступінь вини та суспільна небезпека злочину. Так, вчинення злочину організованою групою завжди підвищує суспільну небезпеку протиправного діяння. Даний факт пов'язано з тим, що при об'єднанні зусиль значно підвищується ефективність та вірогідність вдалого вчинення злочину [3, с. 165].

Варто зауважити, що ролі співучасників у злочині зазвичай є різними. Саме тому їх покарання повинно бути індивідуалізовано згідно з виконуваною роллю у вчиненні злочину. Тому, відповідно до ч. 4 ст. 68 КК [1], суд при призначенні покарання за злочин, який вчинено у співучасті, повинен враховувати характер та ступінь участі кожного окремого співучасника.

Проаналізувавши всю проблематику визначення та виявлення явища співучасті у вчиненому злочині, можна зрозуміти, що законодавство в дані сфері потребує кардинальних змін. До основних напрямків подолання прогалин в кримінальному законодавстві можна віднести наступні:

- виправити термінологію, яка є розмитою. Яскравим прикладом є термін «декілька» у статті 26 ККУ України [1], де незрозуміла кількість учасників співучасті. В цьому випадку пропонуємо обмежити дане поняття числовим показником;

- підвищення міри кримінальної відповідальності пособника та підбурювача, задля подальшого запобігання вчинення ними злочину;

- зміна способів та стратегій виявлення організатора вчиненого злочину, адже в більшості злочинів вони знаходяться в тіні і не несуть кримінальну відповідальність.

У висновку варто сказати те, що вчинення злочину у співучасті визначається в чинномукримінальному законодавстві України як обставини, що підвищують суспільну небезпеку діяння майже для всіх умисних злочинів, які передбачені КК України. І також, в свою чергу, вони повністю індивідуалізують міру покарання для всіх співучасників. Зі сторони законодавця для повного правового врегулювання явища співучасті мають повністю реформувати та змінити правові та організаційні аспекти, які будуть спрямовані на повне усунення недоліків у кримінальному законодавстві, на модернізацію тактики та стратегії виявлення організатора злочину та на посилення кримінальної відповідальності для пособника та підбурювача. Дані заходи сприятимуть подальшому розвитку кримінального права саме в сфері регулювання явища співучасті у злочині та будуть гарантувати превентивну функцію щодо скоєння подальших правопорушень.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 05.04.2001, редакція від 28.11.2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
2. Мельник М. Види співучасників за новим Кримінальним кодексом України // Право України. – 2005. – № 11.
3. Кубрак П., Мікулін В. Деякі загальні положення методики розслідування злочинів, вчинених при складних формах співучасті // Право України. – 2005. – № 3.

Тринів С.Л.

курсант,

Науковий керівник: Березняк В.С.

старший науковий співробітник,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ОРГАНІЗОВАНА ГРУПА І ЗЛОЧИННА ОРГАНІЗАЦІЯ ЯК ФОРМА СПІВУЧАСТІ

Організовані групи та злочинні організації як найбільш небезпечні форми співучасті загрожують важливим суспільним відносинам, що перебувають під кримінально-правовою охороною, зокрема життю, здоров'ю, волі, честі, гідності, громадській безпеці, громадському порядку, а останніми роками – і національній безпеці держави. Злочини, учинені в складі організованих злочинних об'єднань, характеризуються високим ступенем кримінальної активності, професіоналізму й ефективності.

Кваліфікацією злочину є встановлення та юридичне закріплення точної відповідності між ознаками вчиненого діяння і ознаками складу злочину, передбаченого кримінально-правовою нормою. Дії винних можна кваліфікувати як злочин, вчинений організованою групою або злочинною організацією лише в тому випадку, якщо в них містяться всі ознаки даних видів спільного вчинення злочинів, що передбачені законом [3].

Кожний з цих проявів групового вчинення злочину характеризує сукупність обов'язкових, постійних ознак, які повинні бути встановлені